

Handläggare

Sofia Eriksson

Tfn 08-508 273 60

**Samrådsredogörelse
Detaljplan för del av fastigheten Akalla
4:1, mångkulturellt centrum vid
Rinkebysvängen i stadsdelen Rinkeby,
Dp 2013-02091****Innehåll**

Sammanfattning	1
Bakgrund	2
Förslagets syfte och huvuddrag	2
Hur samrådet bedrivits	2
Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande	2
Statliga och regionala myndigheter och förbund	2
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	6
Övriga remissinstanser	8
Övriga, ej sakägare	9
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	10
Föreslagna förändringar	10

Sammanfattning

Syftet med planen är att skapa förutsättningar att uppföra ett mångkulturellt centrum med moské på del av fastigheten Akalla 4:1. Planförslaget sändes ut på samråd 27 jan 2014 – 10 mars 2014. Under samrådet inkom 16 yttranden. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller riskhantering, bullerpåverkan, luftkvalitet och grönkompensation. Övriga boende som framfört synpunkter önskar att naturmarken ska sparas.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet har riskutredningen kompletterats och uppdaterats. Bullerredovisning, vibrationsutredning och en prognos för luftkvalitet har tagits fram och kommer tillföras planhandlingarna inför granskningen.

StadsbyggnadskontoretFleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Kontoret föreslår att förslaget ändras så att:

- Planbestämmelserna kring riskfrågor revideras
- bullerredovisning, vibrationsutredning och prognos för luftkvalitet kommer att tillföras planhandlingarna inför granskningen

Stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslaget med ovan redovisade ändringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Syftet med planen är att skapa förutsättningar att uppföra ett mångkulturellt centrum med moské på del av fastigheten Akalla 4:1.

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 27 jan 2014 – 10 mars 2014. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, i samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annonser om samråd och samrådsmöte publicerades i lokaltidningen Mitt i Tensta Rinkeby och Mitt i Kista tisdagen den 28 januari 2014. Samrådsmöte hölls 2014-02-17 i Tekniska Nämndhuset Fleminggatan 4 där ca 8 personer närvarade.

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under samrådet. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen bedömer utifrån nu kända förutsättningar att det inte finns skäl att anta att Länsstyrelsen kommer att pröva stadens beslut och upphäva detaljplanen med stöd av 11 kap. 11 § PBL. Denna bedömning förutsätter att staden beaktar de synpunkter som framförs nedan avseende riskhänsyn.

*Hälsa och säkerhet m.m.**Riskhänsyn*

Detaljplaneförslaget möjliggör en större samlingslokal, belägen på ett avstånd närmare än 25 meter från primär led för transport av farligt gods. Länsstyrelsens rekommenderade minsta avstånd för sådan verksamhet är 75 meter. Närmare avstånd än 75 meter kan medges om en adekvat riskanalys visar att en sådan placering är möjlig. Generellt ska mark inom 25 meter lämnas bebyggelsefritt.

Det framgår inte i materialet hur många personer lokalerna antas kunna rymma. Länsstyrelsen har med ledning av planbeskrivningen gjort uppskattningen att lokalerna kan komma att rymma uppemot 500 personer. Länsstyrelsens bedömning utifrån försiktighetsprincipen är att det inte är förenligt med god planering att förlägga en större samlingslokal för uppemot 500 personer så pass nära en primär led för transport av farligt gods som föreslagen byggnad.

Länsstyrelsen anser att det bör ställas höga krav på säker placering och utformning av en lokal som kan komma att användas av flera hundra personer samtidigt. Vidare behöver det göras en grundligare utredning av risknivåerna i det fortsatta planarbetet, som redovisar både individrisk- och samhällsrisknivåerna. Bedömningen av samhällsriskerna bör ta hänsyn till hela området och inte enbart detaljplaneområdet. Den totala riskbilden av samtliga olyckor på E18 behöver redovisas samlat, inte som nu med de olika riskscenarierna oberoende av varandra. Vidare behöver avstånden från planområdet och föreslagen bebyggelse till E18 för såväl nuvarande som kommande vägstickning förtydligas. Detta bland annat med anledning av att planbeskrivningens uppgifter, om ett avstånd från planområdet till E18:s nya stickning om 30 meter, inte stämmer överens med Trafikverkets uppgifter.

Länsstyrelsen vill påminna om att alla säkerhetshöjande åtgärder, som är avgörande för att en byggnad skall kunna uppföras på platsen, behöver regleras som bestämmelse på plankartan.

Lufikvalitet

Länsstyrelsen anser att planhandlingarna behöver kompletteras med en prognos för luftkvalitet. Detta med hänsyn till planområdets närhet till E18.

Vibrationer

Länsstyrelsen anser att planhandlingarna behöver kompletteras med redovisning som visar att det har säkerställts att riktvärdet för vibrationer 0,4 mm/s RMS inte överskrids.

Behovsbedömning

Länsstyrelsen delar stadens uppfattning att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan.

Trafikförvaltningen, Stockholms Läns Landsting

Den planerade moskén ligger inte i omedelbar närhet till kollektivtrafik, dock inom acceptabelt gångavstånd. Närmaste kollektivtrafik finns i form av busstrafik längs Rinkebysvängen, hållplats Rinkeby allé på ca 300 meters avstånd, samt tunnelbanan ca 500 meter från planområdet. Inga planer finns på att förändra kollektivtrafiken som innebär kortare gångavstånd, annat än att eventuell bro över E18 till Ursvik som skulle kunna innebära nya hållplatslägen invid korsningen Rinkebystråket/Rinkebysvängen.

Trafikförvaltningen har inga synpunkter på förslaget.

Trafikverket***Riksintresse och farligt gods***

E 18 är riksintresse och primär led för farligt gods vilket innebär att vägen ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningen. I planbeskrivningen står: "E 18-Hjulstavägen är under ombyggnad och kommer att förskjutas österut ca 30 meter från planområdet..." Den nya sträckningen av E18 kommer att ligga på ett avstånd av ca 13 m från föreslagen planområdesgräns och från moskéns samlingslokal som ca 21-22 m, enligt Trafikverkets uppskattning efter mätning på plankartan. Minsta avstånd från en motorvägsramp till byggnad ska vara 25 m.

En översiktlig riskbedömning är gjord (dat 2013-1002) där bedömning är att riskerna är acceptabla utifrån verksamheten och de skyddsåtgärder som föreslås. Länsstyrelsen rekommenderar att personintensiva verksamheter och om lokaler inrymmer människor som kan ha svårt att snabbt ta sig ut inte lokaliseras närmare än 75 m från en led med farligt gods. Trafikverket hänvisar till länsstyrelsen yttrande avseende riskerna.

Luftkvalitet

Då lokalen i planen ligger nära E18 och dess ramper, anser Trafikverket att en fördjupad luftutredning bör göras och att planhandlingarna kompletteras med redovisning av förslagets prognos för luftkvalitet. Trafikverket vill även få förtydligat var vistelsezoner såsom parkeringsplatser, entréer/ingångar, lektyor/parker, gång-och cykelvägar utomhus är planerade.

Buller

Planområdet utsätts idag av bullernivåer på mellan 55 dB(A) och 70 dB(A). Trafikverket anser generellt att riktvärdena för trafikbuller som anges i propositionen 1996/97:53 ska följas vid planering av ny bebyggelse för att uppnå god boendemiljö och att det ska gälla i detta specifika fall. En samlingslokal kan jämföras med skola då barn och ungdomar kommer vistas där och samma riktvärden som för bostäder bör då gälla här.

Vid *tillkommande* bebyggelse är det i första hand byggherren och i andra hand kommunen som har det juridiska och ekonomiska ansvaret för att se till att riktvärden för buller och vibrationer inte överskrids. Trafikverket tar inte på sig några kostnader i efterhand för bullerbegränsande åtgärder.

Vibrationer

Trafikverket anser att planhandlingarna bör säkerställa att riktvärdet för vibrationer 0,4 mm/s RMS inte överskrids.

Luftfart- byggkranar i byggskedet som riskerar att tränga igenom hinderbegränsade ytor

Trafikverket önskar informera om att exempelvis byggkranar också omfattas av hinderfrihetskraven vilket ställer krav på noggrann planering av den framtida produktionen inom området. Högsta höjd för objekt på denna plats är 59,56 möh (RH2000).

Byggherren eller av denne anlitad entreprenör, kan göra en särskild ansökan till flygplatsen om tillfälligt undantag för genomträngning av hinderyta under byggtiden. Dock är flygplatsen mycket restriktiv med att medge undantag.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Efter samrådet har kontoret fört en diskussion med länsstyrelsen för närmare se över vilka ändringar och tillägg som är nödvändiga. Riskanalysen har därefter reviderats inför granskningsskedet av detaljplanen.

Planbestämmelserna kring riskfrågor har vidarebearbetats inför granskningen. Detta har skett i samråd med länsstyrelsen och sakkunniga inom riskområdet.

Till granskningen har uppgifterna om avstånd till E18 uppdaterats och förtydligats i planbeskrivningen. Enligt Trafikverkets önskemål har även uppgifter om vistelseytor så som parkeringsplatser och entréer/ingångar tydligare redovisats.

Bullerredovisning, vibrationsutredning och en prognos för luftkvalitet har tagit fram och kommer att tillföras planhandlingarna inför granskningen.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar**Lantmäterimyndigheten**

Planområdet omfattar förutom Akalla 4:1 även en liten del av fastigheten Kvarntullen 8, vilket bör anges under fastighetsrättsliga frågor. Kvarntullen 8 är upplåten med tomträtt som innehas av HSB.

Under delrubriken fastighetsbildning bör anges att ny fastighet bildas genom avstyckning från Akalla 4:1 *och fastighetsreglering berörande lotten och Kvarntullen 8*. Avtal rörande fastighetsregleringen bör upprättas innan planen antas, för att underlätta genomförandet.

Stadsdelsnämnden

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning har inget att invända mot det utställda planförslaget S-Dp 2013-02091, Moské vid Rinkebysvängen i stadsdelen Rinkeby.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker planförslaget.

Motivering

Miljöförvaltningen har tidigare lämnat underlag för bedömning av miljö- och hälsofrågor för aktuell detaljplan. De viktigaste frågorna som behandlades i detta underlag var naturmark, kommunikationer samt buller. Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att miljöaspekterna anseende buller och kommunikation har redovistas på ett bra sätt, men saknar information om vilka kompensationsåtgärder som kommer att bli aktuella för de tallar och talltickan som försvinner från platsen.

Trafikkontoret

Det bör finnas en grönkompensationspeng i projektet, då parkmark tas i anspråk. Medel för detta kan gagna ett närliggande parkupprustningsprojekt.

Före byggstart ska Trafikkontoret kallas till försyn av gatan.

Planbeskrivningen har en felaktig beskrivning av parkering efter Rinkebysvängen. Tillfälliga parkeringar finns längsgående men kommer att tas bort när byggtid för Trafikverket är slut.

I övrigt har Trafikkontoret inga synpunkter.

Stockholms stadsmuseum**Kulturhistoriska värden**

1962 presenterade den socialdemokratiska regeringen den s k "Järvabomben" som innebar att Järvafältet skulle disponeras för bostäder för 160 000 människor. Järvafältet var en tämligen orörd

kulturbyggd med rikligt med fornlämningar som delvis hade använts som militärt övningsfält och garnison. 1965 antogs generalplanen för Rinkeby-Tensta. Mellan 1966 och 1971 skedde utbyggnaden av de två stadsdelarna, och i slutet på 1969 flyttade de första hyresgästerna in. Bebyggelsen på platsen blev skorskalig och stilren, konsekvent och djärvt utfört i betong, liknande stora skulpturer i landskapet. Bebyggelsen strax intill det aktuella planområdet, kvarteret Kvarntullen, är markerad grön på Stadsmuseets klassificeringskarta. Det betyder att fastigheten är särskilt kulturhistoriskt värdefull.

Idag är det befintliga området välbevarat, väl synligt från stora avstånd i omgivningen och med sammantaget starka symbolvärden.

Stadsmuseets synpunkter

Den föreslagna byggnaden förhåller sig till omgivningen genom principen om arkitektur som verkat som större skulpturer i det storskaliga landskapet. Byggnadens utformning och framträdande läge i stadsbilden bedöms därför inte påverka områdets kulturhistoriska värden på ett negativt sätt. Byggnadens placering med en sammanhållen utformning är ett sätt att anpassa ny arkitektur till omgivningens storskaliga karaktär.

Stadsmuseet ser positivt på satsningar på professionellt utformad arkitektur av hög kvalitet, i helhet såväl som i detalj.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Planområdet ligger i en smal remsa mellan Rinkebys massiva stadsfront och ett storskaligt landskap med den starkt trafikerade E18 däremellan. Den valda platsen är på flera sätt inte ideal – de stora nivåskillnaderna innebär att man kommer att få en mycket stor och sluten sockelväning mot nordost. Vidare kommer fasaden i samma väderstreck bli tät p.g.a. de skyddsåtgärder som måste vidtas för att minska risknivån vid transporter av farligt gods och från bullerstörningar från E18.

Skönhetsrådet bedömer att förslaget bryter mot stadsplanemönstret i Rinkeby men att detta skulle kunna motiveras om arkitekturen blir högklassig. Moskéns riktning betingas av religiösa skäl och rätt gestaltad skulle moskén i stället kunna uppfattas som något som stärker platsen och ger byggnaden ett extra värde. I planhandlingarna beskrivs att "Moskéns utformning utgår ifrån mötet mellan en islamsk formvärld och en skandinavisk modernistisk byggnadstradition med syfte att anpassa till den nordiska arkitekturen, dock med en bibehållen grundutformning präglad av den klassiska moskéarkitekturen med kupol och minaret samt sparsamt lekfulla dekorationer". Rådet har inget att invända mot denna grundidé som beskrivs i texten men varken skisser eller färgrenderingar övertygar rådet om att man ännu funnit rätt formsvar. Det rådet inte vill se på platsen är en kärv betongvolym

med till synes påklistrade dekorelement. Enligt rådets uppfattning behöver hela projektet en grundlig bearbetning, sockeln bör t.ex. uppfattas som en byggd del av landskapet och den slutna fasaden mot E18 bör likaså den vidarestuderas och ges en mer intressant utformning. Gestaltningmässigt ser rådet en möjlighet att också låta byggnadens islamska drag bli tydligare än de framstår i underlaget. Rådet anser även att man redan nu i detaljplanen ska fastställa flera krav på byggnadens gestalt och inte överlåter allt till bygglovsskedet, då det är rådets erfarenhet att det i detta senare läge är mycket svårt att få till bearbetningar.

Skönhetsrådet tillstyrker förslag till detaljplan med starka erinringar om vidarebearbetningar av sockelpartiet och byggnadens arkitektoniska gestalt. Rådet önskar få ärendet på remiss i bygglovsskedet.

Stadsbyggnadsnämndens råd för funktionshindersfrågor
Rådet har inga synpunkter.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Kontoret har gjort bedömningen att det inte är aktuellt med grönkompensation i projektet då marken som tas i anspråk visserligen är planlagd som parkmark, men på grund av sitt läge mellan Rinkebysvängen och E18 inte bedöms ha några större rekreativa kvaliteter.

Enligt lag får inte en detaljplan vara mer detaljerad än vad behövs med hänsyn till planens syfte (PBL 2010:900).

Stadsbyggnadskontoret kommer därför att utforma planbestämmelserna med avseende på riskfrågan men kommer inte ställa några långtgående krav på utformning. Detta kommer att studeras i bygglovsskedet.

Inför granskningen har planområdets gränser ritats om så att Kvarntullen 8 inte längre ingår i planområdet.

Övriga remissinstanser

Stockholm Vatten AB

En huvudvattenledning dimension 800 mm löper genom fastighetens sydöstra hörn. För att möjliggöra byggnation måste denna flyttas på en sträcka av strax över 100 m. Kostnaden för en sådan omläggning regleras genom avtal mellan Stockholm Vatten och exploatören, men grundprincip är att kostnaden åläggs exploatören. Konflikten undviks om fastigheten vrids ca 10 m västerut.

Fortum Distribution AB

Fortum Distribution AB har ingen erinran vad gäller distributionsanläggningar för el.

AB Fortum Värme

Fortum Värme AB kan erbjuda fjärrvärme.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har ingenting att erinra mot upprättat förslag.

Eftersom vi inte har några synpunkter och Svenska kraftnät inte har några ledningar i anslutning till aktuellt område anser vi att detta ärende är avslutat från Svenska kraftnäts sida. Därmed önskar vi inte medverka i det fortsatta remissförförandet för aktuellt ärende, förutsatt att planområdet inte förändras. Vid eventuella frågor är ni välkomna att höra av er till oss.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

En av huvudtankarna med projektet är byggnadens riktning mot sydöst, mot Mecka. Den begränsade storleken på tomten försvårar möjligheten att fritt placera byggnaden och gör att den inte går att vrida enligt Stockholm Vatten AB önskemål. Ett avtal kommer att upprättas mellan Stockholm Vatten AB och Exploateringskontoret som reglerar flytten av ledningen.

Övriga, ej sakägare**NH**

Det är väldigt viktigt för oss att man ska bevara alla träd och övrig naturmark som finns däromkring då detta betyder så mycket för vår livsglädje, trivsel och för syrets skull, vilket påverkar alla som promenerar och vistas däromkring vid olika tillfällen. Även djuren blir påverkade.

AK

Jag är boende i Stockholm och skattebetalare. Om moskén byggs i Rinkeby kommer det få mycket allvarliga, negativa konsekvenser för Stockholm. Stockholms stabilitet, kultur och tillväxt äventyras i högsta grad om byggprojektet förverkligas. Vill ni ha det på ert samvete när det är försent? Kan ni se era barn i ögonen och säga "Det var vi":

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

När staden växer behövs avvägningar göras mellan olika intressen, bland annat mellan exploatering och bevarande av naturmark. Kontoret har gjort bedömningen att den aktuella marken för projektet inte innehar några större naturvärden och därmed kan tas i anspråk för exploatering.

I dagsläget saknas i stor utsträckning moskéer i södra Järvaområdet. Idag sker religionsutövning i källarlokalerna samt lokaler i bostadshus som inte är ändamålsenliga. Det finns därmed ett behov att uppföra en moské som möter denna efterfråga.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter mellan lokaliseringen av kulturcentrumet och närheten till E18 kunnat identifieras. Länsstyrelsen och trafikverket förespråkar ett rekommenderat minsta avstånd på 75 meter från samlingslokal till primär led för farligt gods, samt att mark inom 25 meter ska lämnas bebyggelsefritt. Länsstyrelsen säger samtidigt att närmare avstånd än 75 meter kan medges om en adekvat riskanalys visar att en sådan placering är möjlig.

Den genomförda riskanalysen visar att området utsätts för risker som sett till individrisk är acceptabla under vissa förutsättningar men sett till samhällsrisk är oacceptabla, men att med vissa förslagna åtgärder går riksnivåerna att få ner till en acceptabel nivå.

Stadsbyggnadskontorets uppfattning är att dagens moderna samhälle är förknippat med vissa risker som människor accepterar. En alltför strikt tillämpning av riskhänsyn i den fysiska planeringen kan leda till stora skyddsavstånd som ger en utspridd stad med stora barriärer. En sådan utveckling av Stockholm står i konflikt med den stadsbyggnadsstrategi som beskrivs i Stockholms översiktsplan, Promenadstaden. Där prioriteras en sammankoppling av stadens delar och mer sammanhållna stadsmiljöer. Detta utpekas även som särskilt viktigt i kollektivtrafiknära områden.

Kontoret gör bedömningen att mot denna bakgrund och med en reviderad och uppdaterad riskanalys som visar på lämpliga åtgärder och möjliga planbestämmelser är möjligt att driva projektet vidare.

Efterfrågade redovisningar och utredningar har gjorts sedan plansamrådet. Bullersituationen, vibrationsfrågan och luftkvaliteten bedöms vara godtagbara i planförslaget.

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet har riskutredningen kompletterats och uppdaterats. Bullerredovisning, vibrationsutredning och en prognos för luftkvalitet har tagits fram och kommer tillföras planhandlingarna inför granskningen.

Kontoret föreslår att förslaget ändras så att:

- Planbestämmelserna kring riskfrågor revideras
- Bullerredovisning, vibrationsutredning och prognos för luftkvalitet kommer att tillföras planhandlingarna inför granskningen

Med anledning av Stockholm Vattens AB huvudvattenledning som i och med planens genomförande måste flyttas kommer ett avtal mellan Stockholm Vatten AB och Exploateringskontoret att upprättas. Kostnaden för flytten kommer genom avtal att åläggas exploatören. I och med den ökade kostnaden för projektet kommer parkeringen som i samrådsförslaget låg i källarvåningen att flyttas ut och förläggas i markplan på ytan mellan kulturcentret och E18. Kontoret gör bedömningen att en markparkering i detta läge inte påverkar stadsbilden negativt då den inte kommer att synas från stadsdelen och den omkringliggande bebyggelsen utan enbart från E18.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslaget med ovan redovisade ändringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Monika Joelsson Vestlund
planchef

Sofia Eriksson
stadsplanerare